

IN DIT NUMMER

Atelier in de kijker	Cirkel / De Verfplek
Letter[s] van de wet	infosessie Tentoonstellen
Thema	Keramiëk: de gesloten pot
Wedstrijden	In kannen en kruiken / Spiegels
Reeks	Kunst na 1945
Favoriet	Kris en Jelena De Roeck

Tijdschrift | Verschijnt 5x per jaar in jan-mrt-jun-sep-nov | Afgiftekantoor 9000 Gent 1 | Jaargang 2 | november 2003

KUNSTLETTER[s]

Woord vooraf

02

Beste lezer

Dit is alweer de laatste KUNST-LETTER[s] van 2003. De nasleep van de zomer is definitief voorbij. Uw groene verf zal moeten wijken voor de tinten geel, bruin, rood,... Hoewel het kouder wordt, komen er warmere kleuren. Wat sommigen onder u misschien wel extra inspiratie bezorgt... Het KUNSTWERK[t]-team is volop bezig met de voorbereidingen voor de activiteiten in 2004. Mensen die graag onze werking van dichtbij zouden meemaken en willen meedenken en werken aan projecten en allereerste andere activiteiten moeten zeker maar eens een kijkje nemen in de rubriek "Gezocht".

Maar voor we dat nieuwe jaar in gaan, staat er nog heel wat op de agenda: een bezoek aan het atelier van keramist Tjok Dessauvage, bijvoorbeeld. Ook de voorstellen voor de tweede projectenronde (nog tot eind november) lopen vlot binnen. En aan de aanvragen van affiches en uitnodigingen merken we dat er de komende maanden ook weer flink wat tentoonstellingen op til zijn. (Vergeet ons geen uitnodiging te sturen: we kunnen niet beloven dat we aanwezig zullen zijn, maar we zullen zeker proberen.) We krijgen heel wat vragen binnen over het organiseren van exposities. Om tegemoet te komen aan de vele praktische en juridische vragen organiseren we in december in samenwerking met de Helpdesk Kunsten infosessies. Tijdens deze infosessies stellen we een draaiboek "Tentoonstellen" voor. Meer info vindt u verder in dit blad.

(Bea Vansteelandt)

De KUNSTWERK[t]-ploeg.

KUNSTWERK[t]

is de organisatie ter ondersteuning van de beeldende kunsten, erkend op het decreet amateurkunsten [22 december 2000].

KUNSTLETTER[s]

is een uitgave van KUNSTWERK[t] vzw, organisatie voor beeldende kunsten in Vlaanderen.

Redactiesecretariaat

KUNSTWERK[t],
Bijlokekaai 7c, B-9000 Gent.
e-mail:
kunstletters@kunstwerk.be

Vormgeving

www.heartwork.be

Oplage 1500 ex.

Periodiciteit

verschijnt 5 maal per jaar

Verantwoordelijke uitgever

Willem Elias,
Bijlokekaai 7c, B-9000 Gent.

Met de steun van het
Ministerie van de
Vlaamse
Gemeenschap
Afdeling
Volksonwikkeling
en Bibliotheekwerk

De letter[s] van de wet

Infosessie & draaiboek voor Tentoonstellers

03

Het organiseren van een tentoonstelling vraagt een grondige voorbereiding. Om alles in goede banen te leiden is het belangrijk dat er duidelijke afspraken worden gemaakt tussen de organisator en de kunstenaar over: de productiekost, het transport van de werken, de op- en afbouw van de tentoonstelling, de bruikleenvoorwaarden, de verzekering van de werken, het sociaal statuut van de kunstenaar en andere medewerkers, de auteursrechten, de vergoedingen, enz.

Om tegemoet te komen aan de vele praktische en juridische vragen organiseert KUNSTWERK[t] (samen met het Initiatief Beeldende Kunst (IBK) en het NICC) en in samenwerking met de Helpdesk Kunsten twee infosessies, één specifiek voor amateurkunstenaars en één eerder gericht op professionele kunstenaars.

Tijdens deze infosessies zal een praktische handleiding met modelcontracten ter beschikking worden gesteld.

In grote lijnen worden de infosessies opgezet rond 3 grote items:

1. de voorbereidende fase van het tentoonstellen: afspraken maken met de organisator omtrent transport, opbouw en afbraak, verzekeringen, bruikleen, auteursrechten, enz...

2. implicaties van tentoonstellen en het verkopen van werken: welke sociale en fiscale zaken brengt tentoonstellen en verkopen van kunstwerken met zich mee. Welke zijn de specifieke gevolgen voor (brug-)gepensioneerden, mindervaliden, werklozen,...

3. Model van tentoonstellingscontract en bruikleenformulier: welke elementen moeten deze documenten zeker bevatten.

CONCREET:

- maandag 15 december 2003 van 19 h. tot 21 h. te Gent (Bijlokesite): specifiek voor amateurkunstenaars.
- woensdag 17 december 2003 van 19 h. tot 21 h. te Antwerpen: eerder gericht naar professionele kunstenaars.

Deelname is gratis. De locaties worden meegedeeld bij de inschrijving. Voorafgaandelijk inschrijven is verplicht via het nummer 09/267.90.40 of via info@helpdeskkunsten.be.

Begeleide bezoeken

04

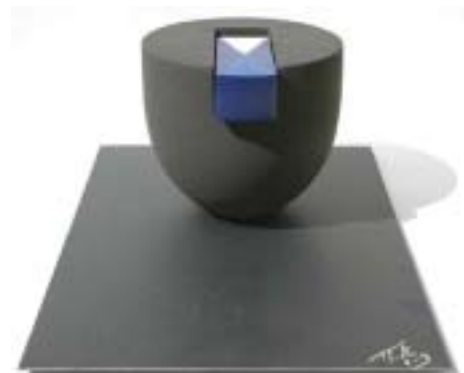
HET KERAMIEKATELIER VAN TJOK DESSAUVAGE (Sint-Eloois-Winkel) op zaterdag 13 december 2003

Tjok Dessauvage geldt als één van de belangrijkste keramiekkunstenaars in België. Via de gesloten komvorm –zowat zijn handelsmerk– zoekt hij naar een structuur met een maximaal bruikbaar 'leesvlak'. Meestal vertrekt hij vanuit de combinatie van geometrische basisvormen : de halve bol, de omgekeerde kegel en de cilinder. Zo ontstaat de potstructuur, waarvan de monumentaliteit, de ruimtevorm, de draagwijdte onmiskenbaar zijn. Een bezoek aan het atelier van Dessauvage geeft een uniek beeld van zijn werkwijze en filosofie. (Meer informatie over het werk van Tjok Dessauvage vindt u in de rubriek "Thema".)

Afspraak: 11u00 ter plaatse (Kleine Izegemsestraat 12 in Sint-Eloois-Winkel (bij Izegem).
Duur van het bezoek: ongeveer 2 uur.

Interesse voor dit bezoek? Neem contact op met KUNSTWERK[t], Bijlokekaai 7C, 9000 Gent, tel 09/235.22.73 of mail naar: annemie@kunstwerkt.be. Beide bezoeken zijn gratis voor KUNSTWERK[t]-leden (Niet-leden betalen EUR 5).

Atelier in de kiiker

Atelier Cirkel uit Brasschaat

05

Wekelijks volgen zo'n 200 mensen een cursus bij Atelier Cirkel.

Atelier Cirkel ligt goed verscholen in een Brasschaats bos: de weg er heen begint hard maar loopt al gauw over in een bosweg om dood te lopen net voor het atelier. Het is rustig hier, ver van de drukte van de straat. Door het raam zie ik een aquarelgroep aan het werk. Het is er rustig als ik er binnenkom, maar de tafeltjes en stoeltjes voor de toeg in de inkomhal verraden dat dit soms wel anders is. Er staan vitrinekasten waarin werk van de leden tentoongesteld wordt. Ik heb hier afgesproken met Patty Wouters. Het is onder de bezieling van Patty dat Atelier Cirkel in 1987 het licht zag. Ze liep toen al een tijdje met het idee rond een kunstenaarscollectief op te richten, om samen met gelijkgestemden allerlei initiatieven op te zetten. In de zomer van '87 werden de eerste dagcursussen georganiseerd, keramiek en tekenen. Vier lesmomenten, telkens groepjes van 8 personen. Maar snel was duidelijk dat er vraag was naar meer en kwamen er groepen bij. Al gauw kwamen er ook andere disciplines aan bod: aquarel, textiele werkvormen, grafiek. Dat het bescheiden atelier van 1987 zou uitgroeien tot wat het nu is, hadden ze niet verwacht. Momenteel volgen zo'n 200 mensen wekelijks een cursus bij Atelier Cirkel. En net als vroeger richt

het atelier zich vooral op dagcursussen. Atelier Cirkel voldoet blijkbaar in allerlei opzichten aan de verwachtingen van mensen die op zoek zijn naar een zinvolle en creatieve vrijetijdsbesteding. De cursisten kunnen hun eigen expressie uitwerken in hun eigen tempo en op hun eigen niveau. "Daarin ligt juist het grote verschil met andere opleidingsvormen," stelt Patty Wouters. "Bij ons komen vooral mensen die zich creatief willen ontplooiën in een positieve groeps sfeer, zonder daarbij hun gevoel van vrijheid te hoeven opgeven." En het is net die vrijheid die maakt dat mensen terugkomen. Cirkel biedt telkens kortlopende cursussen aan, lessenreeksen van 5 of 10 lessen. Toch merken ze dat ze een trouw publiek hebben. Er zijn zelfs nu nog cursisten die er reeds van in de beginperiode bij waren. Ik wijs op de mooi locatie waar ze hier zitten. De blik van Patty zegt voldoende: zoals nu is het niet altijd geweest. Van 1987 tot 1992 huurden zij lokalen van de gemeente. Het was middenin de voorbereiding van het feestelijke vijfjarig bestaan dat ze te horen kregen dat ze die locatie moesten verlaten. Noodgedwongen werd gezocht naar een andere locatie. Zo zijn ze terecht gekomen waar ze momenteel gevestigd zijn, maar ook binnen dit domein zijn ze al eens verhuisd. Toen was het net voor hun 10-jarig bestaan. Ze zitten hier tussen het groen, in de zomer wordt er dan ook vaak buiten gewerkt. Het domein van 14 hectare groot is eigendom van een vzw. En behalve Atelier Cirkel zijn hier ook nog een aantal Openluchtscholen gevestigd. De paviljoenen deden er vroeger dienst als gezinsvervangende tehuizen voor kinderen. Maar het aantal plaatsen werd doorheen de jaren flink afgebouwd. Aanvankelijk was er ook een wisselwerking met de andere activiteiten die zich binnen het domein afspeelden, maar doorheen de jaren is de samenwerking wat verwaterd, hoewel er nog steeds een goede verstandhouding is met de andere 'bewoners' van het domein.

Als sinds 1993 organiseert het atelier In de zomer workshops.

“Bij ons komen vooral mensen die zich creatief willen ontplooiën in een positieve groepssfeer”, aldus Patty Wauters.

MEER INFO OVER DE WERKING EN AANBOD VAN ATELIER CIRKEL:

Atelier Cirkel
Miksebaan 272
2930 Brasschaat
Tel./ Fax 03/ 633 05 89

06

Ik loop even het aquarelatelier binnen. Een kleine groep is er aan het werk. Zij hebben vrij atelier vandaag. Anne Marie Huygens volgt al zeven jaar aquarelcursussen bij Atelier Cirkel. Zij werkte vroeger met olieverf, maar is overgeschakeld op aquarel.

“Aquarel is veel boeiender dan olieverf”, vertelt ze. “Het is een techniek die me nooit gaat vervelen, je bent als het ware nooit uitgeleerd. Het blijft steeds een boeiende uitdaging.”

Wat ze er vooral zo leuk aan vindt, is dat ze af en toe ‘cadeautjes’ krijgt tijdens het schilderen. Mooi verwoord: je hebt niet altijd in de hand hoe de verf in elkaar zal lopen, welk effect je kan bereiken. “Olieverf kan je overschilderen, of afvegen en corrigeren”, licht ze toe. “Bij aquarel moet je leren inspelen op dat wat er zich op je blad afspeelt. Er is geen weg terug.”

Bij aquarel moet je leren inspelen op dat wat er zich op je blad afspeelt. Er is geen weg terug.”

ZOMERWORKSHOPS

Atelier Cirkel is het hele jaar open. Zelfs in de zomer. Want sinds 1993 hebben ze ook hun jaarlijkse zomerworkshops. Daarin werken ze vooral rond welbepaalde thema's of technieken. In het verleden kwamen al heel wat gerenommeerde keramisten aan bod. Patrick Picarelle (B), Mieke Everaert (B), Astrid Gerhartz (D) en Horst Göbbles (D) verzorgden workshops over porseleintechnieken. De cursus ‘Grote potten/vormen draaien aan de schijf’ door Jan Winkels (B) is een jaarlijkse traditie geworden. Dankzij de organisatie van hun workshops en masterclasses wil Atelier Cirkel ook semi-professionelen en academiestudenten bereiken, die openstaan voor permanente bijscholing en verruiming van hun medium.

De kwaliteit van de cursussen vindt Patty heel belangrijk. Het is niet alleen belangrijk dat een lesgever zijn technieken beheerst en goed is binnen een bepaalde discipline, hij of zij moet het goed kunnen overbrengen. En dat is niet iedereen gegeven. Daarom gaat atelier Cirkel doelbewust op zoek naar mensen die ook dat talent bezitten.

KERAMIEKBIËNNALE

Maar zelfs aan de uitgebreide werking van Atelier Cirkel heeft Patty blijkbaar niet genoeg. Vanuit het atelier neemt ze ook nog eens de organisatie en coördinatie van de Keramiekbiennale op zich.

“Met deze derde Internationale keramiekbiennale willen wij keramisten opnieuw een forum bieden om hun eigen werk voor te stellen. Het persoonlijk contact tussen keramisten en het publiek werkt een grote appreciatie in de hand.”

De keramiekbiennale is in 2004 reeds aan de derde editie toe en zal plaatsvinden op zondag 23 mei 2004 in het Park van Brasschaat. Geïnteresseerden kunnen nu alvast de datum noteren. Mensen die zelf met keramiek bezig zijn kunnen ook overwegen deel te nemen aan de twee wedstrijden gekoppeld aan dit evenement. Meer info daarover op de “Wedstrijden”-pagina van deze KUNSTLETTER[s].

(Bea Vansteelandt)

Projectenpot

Projecten 2003: 2e ronde

07

Nog tot 30 november 2003 kunt u, individueel of met uw atelier een project voorstellen en daar financiële ondersteuning voor aanvragen.

Deze projecten kunnen vele vormen aannemen. Het kan bijvoorbeeld gaan om:

- ❖ het kennismaken met een andere aanpak, methode, technieken en denkbeelden;
- ❖ het confronteren van eigen werk in een andere context, voor een ander publiek;
- ❖ het aangaan van samenwerkingsverbanden (zie verder).

Voorwaarden / criteria

- ❖ Zowel aangesloten ateliers als individuele kunstenaars, die lid zijn van KUNSTWERK[t] kunnen een projectaanvraag indienen.
- ❖ De aanvraag voor de projecten dient uiterlijk op 30 november 2003 te worden ingediend bij KUNSTWERK[t], Bijlokekaai 7C, 9000 Gent.
- ❖ De tussenkomst van KUNSTWERK[t] in een project kan maximaal EUR 1250 bedragen. (Het budget dat kan worden vrijgemaakt voor het ondersteunen van de projecten is niet oneindig. U begrijpt dat dit ook van invloed kan zijn op het toekennen van financiële ondersteuning (en op de hoogte van het bedrag)).
- ❖ De projecten hebben een eenmalig karakter.
- ❖ De projectaanvragen worden geëvalueerd door een beoordelingscommissie, samengesteld uit leden van de Raad van Beheer.

Bij de beoordeling van de projecten zal er rekening gehouden worden met volgende elementen

- ❖ de projecten moeten van beeldende aard zijn en een meerwaarde betekenen voor het atelier of kunstenaar;
- ❖ de mate waarin samenwerkingsverbanden worden aangegaan met andere instanties of kunstenaars (eventueel uit andere disciplines) (Voor projecten, ingediend door een individueel kunstenaar is een duidelijk aantoonbaar samenwerkingsverband met andere individuen, ateliers of organisaties een vereiste.);
- ❖ de mate waarin een goed gemotiveerd dossier wordt ingediend;

Het ingediende dossier moet volgende elementen bevatten:

- ❖ een precieze omschrijving van het project, inhoud en vormgeving;
- ❖ de visie, het concept waarop het project berust;
- ❖ de doelgroep, deelnemers, locatie en eventuele partners;
- ❖ een concrete planning en een goed uitgewerkte begroting (geraamde uitgaven en voorziene inkomsten).

(Voorbeelden van projecten die ondersteuning kregen, vindt u ook op onze website www.kunstwerkt.be (bij "Projecten")).

Meer info: KUNSTWERK[t], Bijlokekaai 7c, 9000 Gent, 09/235.22.70 / info@kunstwerkt.be

Documentatie- centrum

08

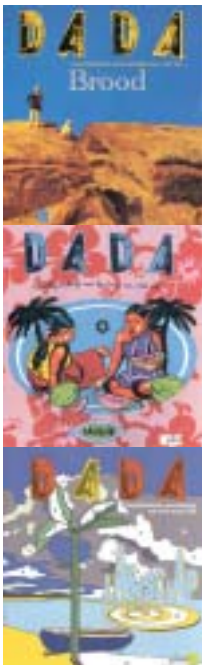
AANWINSTEN

De collectie van ons documentatiecentrum wordt continu aangevuld. Een greep uit de nieuwe aanwinsten:

- Handboek van de kunstenaar : Il Libro dell'Arte / Cennino Cennini.
- Learning to Look at Paintings / Mary Acton.
- Art and Illusion : A Study in the Psychology of Pictorial Representation / E. H. Gombrich.
- Alberto Giacometti : Le dessin à l'oeuvre / sous la direction d'Agnes de la Beaumelle.
- Three Essays On Style / Erwin Panofsky ; edited by Irving Lavin ; with a memoir by William S. Heckscher.
- The Book of Fine Paper : A worldwide guide to contemporary papers for art, design and decoration / Silvie Turner.
- Vermeer's Camera : Uncovering the Truth Behind the Masterpieces / Philip Steadman.
- Un souvenir d'enfance par Piero Della Francesca / Hubert Damisch.
- Kunst op het web : Een kunstreisgids voor internet / Elly Casse.
- Perspective as Symbolic Form / Erwin Panofsky.
- Kalligrafie van A tot Z / Timon Stevens. - uitg. Cantecler.
- What painting is / James Elkins.
- Outsider Art : Spontaneous Alternatives / Colin Rhodes.
- The Invention of Infinity : Mathematics and Art in the Renaissance / J. V. Field.
- De Filosofie en de Kunsten : van Plato tot Beuys / Thomas Baumeister.

De werken uit onze collectie kunnen worden geraadpleegd en uitgeleend. Voor meer info: 09/235 22 71 of chantal@kunstwerkt.be

De volledige lijst van nieuwe aanwinsten vindt u op onze website (www.kunstwerkt.be) (Bij "Documentatiecentrum" doorklikken naar "Collectie".)

DADA

Dada is een bijzonder kunsttijdschrift voor kinderen. Nu ja, "voor kinderen van 6 tot en met 106", zoals op de voorpagina van dit blad vermeld staat. Dada is een Frans initiatief, maar is ook al 9 jaar in het Nederlands in Vlaanderen verkrijgbaar. De lay-out van het blad is heel apart en doet door het gebruik van collagetechniek en grote open typografie tegelijkertijd retro en toch vernieuwend aan. Apart is het zeker. Per editie staat één onderwerp centraal. Enkele voorbeelden? Er zijn themanummers waarin één kunstenaar of een kunststroming onder de loupe wordt genomen. Gauguin, Rembrandt, Matisse of PopArt, bijvoorbeeld. Maar ook heel "gewone" (en daardoor mis-

schien wel minder evidente) onderwerpen komen aan bod. Zo is een nummer volledig gewijd aan brood, een ander aan de zee, maar ook "blauw" en "schoonheid" worden vanuit diverse hoeken belicht. Dat gebeurt op een luchtige maar nauwgezette manier. Er is veel aandacht voor historiek en toepassingen, die door de vele associaties en "doe"-tips tot een heel eigenzinnig en fris geheel worden gekneed. Nog een voorbeeld: in de rubriek "Pico en Copi" wordt elke keer op een heel vrolijke manier getoond "wat je allemaal met een kopieerapparaat kunt doen". Collages van de hoofden van Gauguin en Van Gogh bijeenkopieren, bijvoorbeeld. Lotte Vandeweerd bekommert zich om de verdeling van Dada in

Vlaanderen.

"Bij mij in de boekenkast neemt kunst voor kinderen nog geen halve meter in", vertelt ze. "Dada is ontstaan uit het ongenoegen over het totaal gebrek aan informatie over kunst op maat van kinderen. Kinderen bekijken de wereld op een andere manier. Dada toont kinderen een manier om met kunst om te gaan. Iets waar ook volwassenen nog heel wat van kunnen opsteken." Dada verschijnt vijf keer (per schooljaar). Losse nummers kosten € 6,50; een jaarabonnement (5 nrs.) € 26,50. Voor Dada in België: Lotte Vandeweerd, Waterhoenlaan 56, 9032 Gent tel/fax 09/227.53.25 – e-mail: Lotte.vandeweerd.plint@pandora.be

Op het web

De webgalerij op www.kunstwerkt.be

Het aantal kunstenaars dat eigen werk (of werk van het aangesloten atelier) voorstelt in deze virtuele expositie op www.kunstwerkt.be, blijft toenemen. De expositie verder uitbreiden is geen probleem: uw bijdrage is dus nog steeds welkom. Een eigen webpagina, met afbeeldingen van eigen werk, de ruimte om uw visie en manier van werken toe te lichten en een link naar uw website: dat is wat u van uw deelname aan onze webgalerij mag verwachten.

HOE DEELNEMEN?

1. De gemakkelijkste weg: u stuurt een e-mail naar ward@kunstwerkt.be en voegt er 4 digitale afbeeldingen van uw werk en een woordje uitleg bij.
2. Beschikt u niet over een scanner of digitale camera, dan kunt u ons ook enkele foto's van uw werk bezorgen (KUNSTWERK[t], Webgalerij, Bijlokekaai 7 C, 9000 Gent). We zorgen er dan voor dat de beelden op onze website geraken. Vermeld in elk geval telkens: de titel van het werk, de afmetingen, het gebruikte materiaal, een woordje uitleg (en eventueel uw eigen webadres).

VERDER OP WWW.KUNSTWERKT.BE LINKS

Heel wat ateliers en kunstenaars stellen hun werk voor op eigen website. Een overzicht van deze websites vindt u op onze "Links"-pagina. Wil u uw website ook aanmelden op www.kunstwerkt.be, stuur dan gewoon een mailtje met het juiste webadres naar ward@kunstwerkt.be.

NIEUW[S]

Op zoek naar nieuwe wedstrijden, aankondigingen voor begeleide bezoeken of nieuwigheden in het aanbod? Op onze "NIEUW[s]"-pagina kunt u terecht voor de recentste berichten, waarna u de weg gewezen wordt naar meer info over het onderwerp.

DOWNLOADS

Een document of inschrijvingsformulier nodig? Een vorige editie van KUNSTLETTER[s] gemist? Op onze "Download"-pagina vindt u alle informatie (in pdf-files) die u op www.kunstwerkt.be kunt downloaden nog eens overzichtelijk terug. Bijvoorbeeld aanvraagformulieren voor de tentoonstellingspolis, tentoonstellingsmateriaal, lessenspakket, uitleenkoffers of gratis drukwerk. Maar ook alle vorige edities van KUNSTLETTER[s] vindt u er terug.

In elk nummer van KUNSTLETTER[s] besteden we bijzondere aandacht aan een techniek, materiaal, stijl of kunstvisie. Dit stuk kunt u zien als een eerste kennismaking of een aanzet om meer te weten te komen over een onderwerp.

Thema

10

Keramik: de gesloten potstructuur Bij het werk van Tjok Dessauvage

“Tjok Dessauvage is niet alleen een vakman, die niets aan het toeval overlaat, omdat hij de wispel-turigheid van klei en vuur kent; hij is vooral een kunstenaar die de illusie van duurzaamheid in kwetsbare potten weet vorm te geven. Op zijn manier is hij uniek bezig met de eindigheid van het bestaan.” Zo verwoordt Jozef Deleu het. Enkele aantekeningen bij de gesloten potstructuur.

Tjok is de komvorm steeds meer als achtergrond voor communicatie gaan gebruiken en zoekt een maximaal te benutten ‘leesbaar’ oppervlak. De schuin opstaande binnen - en buitenwanden lenen zich daar minder toe; dus krult hij een brede rand inwaarts over, waardoor een verhoogde binnenzijde ontstaat. De omgeslagen rand is afgevlakt en wordt steeds breder, zodat als vanzelf de dubbelwandige pot ontstaat. Zag hij misschien op één van zijn reizen de ‘kerda’, de

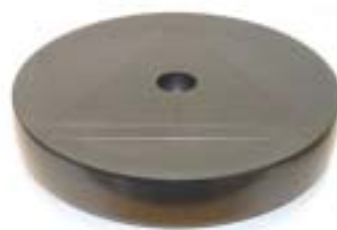
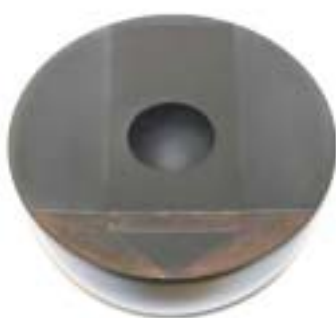
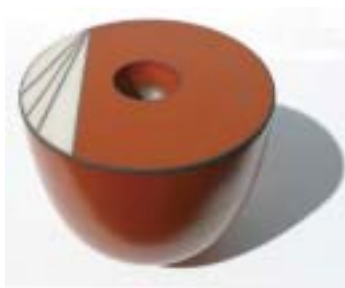

Marokkaanse bewaarpot voor gedroogd vlees? In elk geval, zo maakt hij ruimte voor een kernachtige verwijzing, als een licht verschoven wandspie, een kleurveeg, een grafisch accent. Volgt de logische vraag: waarom moet die pot nog een holle buik vertonen? Een plat bovenvlak werkt toch veel gemakkelijker en is nog beter leesbaar... maar technisch moeilijk uit te voeren. Dus vervaardigt Tjok ergens in 1984 de pot onderste boven op het wiel, met het vlakke bovenvlak naar onder. Hij legt er soms een kleine ronde nis middenin, als hij een meer statische boodschap beoogt: het kuiltje vormt een kern en wijst naar de mysterieuze binnenkant - een herinnering aan de bewaarfunctie van de vroegere pot - houdt alles in een stabiel evenwicht. Een volledige vlakke bovenzijde haalt alle krachtlijnen naar de buitenkant, richt de dynamiek excentrisch en staat vrije verschuivingen toe in de geest en de intuïtie van

maker en kijker. Bij het bakproces is een effen bovenvlak niet zo evident; om die te bereiken wordt voor het bakken naar gelang een holle of een bolle neiging met een buisje lucht in het lichaam bijgeperst of uitgelaten.

Die gesloten potten, intussen het ‘handelsmerk’ geworden van Tjok Dessauvage, bezitten een sterke présence, zowel fysisch als door het gevoel van verborgenheid van de binnenzijde. Ze worden doorgaans opgebouwd in een combinatie van twee uit drie geometrische basisvormen: de halve bol, de omgedraaide kegel en de cilinder. Zo ontstaat de ‘potstructuur’, waarvan de monumentaliteit, de ruimtevorm, de draagwijdte onmiskenbaar zijn. Ze bezitten een dubbele kracht: de impact als gestalte en de ondersteuning van een mededeling op de bovenzijde. Deze ‘message’ geeft het kunstwerk zijn lading, zijn identiteit. Het is in staat ons mee te delen wat de kunstenaar bezighoudt, wat hem opvalt als markante situatie of gebeurtenis; hoe hij daar als nadenkende en gevoelige mens op reageert. Die aparte kijk, het anders interpreteren op zich is een belangrijk aspect van het kunstenaarschap.

(Jan Walgrave)

"Tjok Dessauvage is without any doubt today's master of the ancient technique of Terra Sigillata", lezen we op www.puls-ceramics.com. Op onze vraag hoe een terra sigillata wordt vervaardigd, bezorgde hij ons deze technische fiche:
 "Om een terra sigillata aan te maken vertrekt men bij voorkeur van een 'vette', zeepachtige alluviale klei met een laag calciumgehalte. De klei wordt met veel water aangemaakt tot een zeer vloeibare substantie. De klei wordt gezeefd (200 mesh) om organische resten en zand eruit te filteren.

Voor de suspensie voegt men sodiumsilicaat (1 à 1.5 % van de droge klei) toe. (Andere stoffen zoals hexameta-fosfaat of sodium-hydroxide, sodiumcarbonaat en andere, werken ook.) Men laat dit mengsel bezinken in een glazen container. De fijnste kleideeltjes blijven uiteraard bovenaan zweven en vormen het bovenste stratum (bovenste derde deel). Men hevelt het bovenste derde deel over. Deze verfijnde kleislib kan reeds gebruikt worden, maar dit proces kan meerdere malen herhaald worden om een nog fijnere structuur te verkrijgen. Met witte en lichtrode klei ont-

wikkelt men zelf transparante sigillata's die craquellieren net als een glazuur. Ook witte ball-clays kun je gebruiken. Bijkleuren kan met oxides, maar voor fijnere kleuren gebruik je sulfaten.
 De baktemperatuur schommelt tussen 950° en 1200°C, afhankelijk van de soort klei en het gewenste resultaat. Men kan oxiderend of reducerend bakken. Terra nigra is een gereduceerde terra sig. Met een metaalachtige glans (Etrusken). Talrijke andere technieken kunnen aanvullend met terra sig. gebruikt worden."

MEER WETEN?

Op zaterdag 13 december 2003 organiseren we een bezoek aan het atelier van Tjok Dessauvage: zie rubriek "Begeleide bezoeken".

De favoriet

EEN BRUISENDE WERKPLAATS

Een gezin waarin iedereen mekaars favoriet is

Ergens, verwaaid tussen de driehoek Mechelen, Antwerpen, Brussel, dommelt Lint. Enkele jaren geleden haalde dit dorpje in een onsympathieke context de actualiteit. Daar is nu niets meer van te merken. De complete consolidatie. Op een zonnige, herfstige zondag biedt dit dorpje, op de vele verkeersdrempels na, weinig spektakel. Maar zoals altijd: schijn

Onderhuids is dit absoluut een niet conventioneel gezin: men komt er uit voor eigen keuzes en principes en blijktbaar wordt iedereen ervoor gerespecteerd en er zelfs in gestimuleerd.

bedriegt. In een groenrijke woonwijk, in een huis in de rij, is er een nest waar het bruist van creativiteit. In het gezin De Roeck-Van Eetveldt verveelt men zich niet. Er is de vrouw des huizes, Gerda. Ze is, heel klassiek, huisvrouw van beroep. Maar in haar leven staat de was en plas niet centraal. Nee, ze is een vrouw die op haar rechten staat (en binnen dit gezin worden die haar op een sympathieke manier meer dan gegund). Ze heeft dramaturgische ambities. Ze speelt in het amateurtheater en wil meer. Ze droomt ervan ooit zelf een toneelstuk te kunnen schrijven. En het blijft niet bij dromen of grote woorden. Momenteel volgt ze een cursus creatief schrijven in het omliggende, waar ze dialogen leert schrijven. De oudste zoon Dries is alvast de

minst opvallendste. Hij volgt hoger onderwijs, 'productontwikkeling' in Antwerpen. Niet het meest vanzelfsprekendste, denk ik zo. Wat ik heel kort van hem zag, doet een rijke verbeeldingskracht vermoeden. Maar vandaag kom ik vooral voor de jong(st)e dochter Jelena (°1987) en het 'gezinshoofd' Kris(tiaan) De Roeck (1960).

Jelena is de directe aanleiding voor mijn komst. Ze won de publieksprijs van de 'Stoelen'-wedstrijd van KUNSTWERK[t] in samenwerking met Open Doek. Ik sta ervan te kijken hoe jong Jelena wel is. En hoe onbevooroordeeld, onbesuisd en vurig ze met haar creatieve potenties omgaat. Ze volgt dansschool in het KSO in Antwerpen. Wat dansen betreft heeft ze absoluut professionele ambities. 'Al sinds haar vierde levensjaar' glundert moeder Gerda. Jelena experimenteert (of liever 'jongleert') met allerlei technieken en steeds met één en hetzelfde lef. De 'stoel' is ongetwijfeld haar verrassendste realisatie tot nog toe. Verder bezorgt ze etalagepoppen een aparte, ludieke kledij. Haar verbeeldingswereld is bloemig en frivol. Momenteel werkt ze aan een fresco (jawel). Thuis had men blijkbaar nog een muur vrij en ze mocht aan het werk. Het werkje is van narratieve zinnebeeldige aard:

haar pittige elfjes brengen een positieve boodschap aan. Ze werkt ook aan een aparte 'iglo', een iglo die zal moeten staan 'voor heel de wereld'. Een ontvankelijke iglo. Een moederschoot. Of ze het graag zal horen, weet ik niet, maar ze doet me een beetje aan Pippi Langkous denken: een onwezenlijk wezentje met een wel zeer eigen gedacht en karakter. IJzersterk in de wil. Wel merkwaardig hoe een vijftienjarige zo kunstzinnig bedrijvig kan zijn. Ze volgde geen academie. Het is haar pa die haar het een en ander heeft bijgebracht. Niet dat dit zonder stoten of vallen en opstaan gebeurt. Het botst wel eens tussen die Pippi Langkous en de bedaarde milde veertiger: het bekende bakkeleien tussen vader en dochter. Maar altijd haalt de gedachte om samen iets te doen, haalt de hechte band de bovenhand. En alsof dit nog niet genoeg was: Jelena speelt harp. Als er tijd voor is, oefent ze (waar ze die haalt weet ik niet). Die harp past volledig in haar pastelachtige verbeeldingswereld. Haar deelname aan de 'Stoelen'-wedstrijd gebeurde langs het weten van haar vader om. Ze wist niet eens dat hij lid was van KUNSTWERK[t]. Hij schrok wel eventjes toen hij dat vernam, maar in zijn binnenste zal hij geblonken hebben en gaf haar daarom waarschijnlijk een technisch helpende hand.

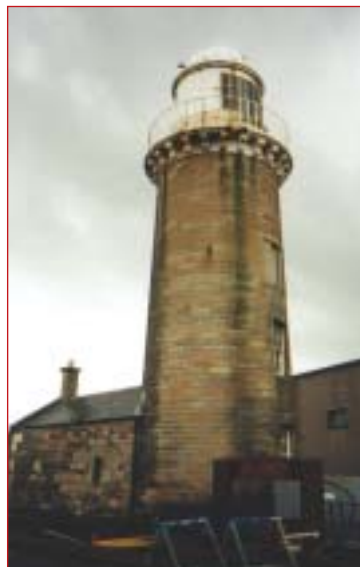
Jelena en Kristiaan in "de Werkplaats": Soms botst het, maar altijd haalt de gedachte samen iets te doen de bovenhand.

En uiteraard brengt dit verhaal ons dichterbij de overbedrijfjige, vaak afwezige vader des huizes. Kris is een creatieve veelvraat. Hij is tewerkgesteld in een informatiebedrijf. Een job die hem veel uren doet kloppen. Onvoorstelbaar hoe hij het klaart: als bijberoep restaureert hij meubels en schilderijen. Hij volgt in dit verband nog altijd verder een opleiding aan de academie van Antwerpen, in Schotland zette hij een origineel en spetterend 'Vuurtoren'-project' in de startblokken. En altijd is hij met zijn zenuwen over en weer en in gedachten bezig met tekeningen, schetsen, olieverfschilderijen en wat al nog niet. Nee, hij zit niet stil: en toch lijkt hij me erg rustig en in geen geval ontevreden. Vijftien jaar geleden begon hij met het voorzichtig restaureren van

meubels. Hij is er ondertussen 'handig' in geworden. Een vakman. Hij restaureert niet zomaar. Hij wil dat tikkeltje esthetische meer. En dat tikkeltje werd zijn brug naar kunst. In het kader van die restauratie volgde hij een marmer- en houtinitiatie en frescotechnieken. Nog later specialiseerde hij zich in het restaureren van schilderwerken. Momenteel werkt hij aan de restauratie van een schilderwerk van Louis

De gerestaureerde vuurtoren van Ayr: een doorgangshuis voor kunstzinnige projecten.

Ghemar (een kunstenaar aan het eind van de negentiende eeuw die in zijn tijd vooral bekend was als fotograaf van de koninklijke fami-

lies). Voor dit restaureren nam Kristiaan heel wat ruimte in beslag in deze toch wel bescheiden woning en doopte die ruimte tot de 'Werkplaats' om. Het maakte er het huishouden niet gemakkelijker op, maar ik hoorde noch Gerda noch hun kinderen -in mijn aanwezigheid- erover klagen.

NAAR SCHOTLAND

Van 1996 tot in 1998 verhuisde het gezin beroepshalve naar Schotland. Een beetje van een avontuur. Ze hebben daar vrijelijk zelf voor kunnen kiezen. Het Schotse landschap trok Kristiaan al lange tijd aan. Daar kreeg hij de 'kunstmicrobe' definitief te pakken. Bij wijze van integratie schreef Kristiaan zich in voor een teken en schildercursus aan een 'Arts and Design'-school. Een instelling die best te vergelijken valt met onze academies. Hij moest er voor twee jaar een soort 'rode draad' zoeken. Een vast thema waarmee en waarrond hij zou moeten werken. Hij koos - eerder toevallig, maar wat is toeval waard in onze levens? - de haven uit van het stadje waar hij woonde. Ayr. Ergens in de geboortestreek van de beroemde Schotse dichter Robert Burns. Deze haven bleek onverwacht een enorme aantrekkingskracht op Kristiaan te hebben. Het begon hem uitermate te fascineren en is een thema geworden dat hem niet meer zou loslaten. Een echt open-

In het creatief werk van Kristiaan overheerst één motief: de haven.

baring: het raakte het innerlijke van Kristiaan heel diep. In die haven werd hij geboeid door een van de twee vuurtorens. De kleinste was wat in verval geraakt (de poëtica van verval is iets waar Kristiaan niet op uitgekeken raakt). Kristiaan wou iets ondernemen om die vuurtoren 'het hoofd boven het water te houden'. Hij wou van die vuurtoren opnieuw een 'zeer lichtend voorbeeld maken'. Een doorgangshuis voor allerlei kunstzinnige projecten, uitvoeringen en gektes.

In het begin bekeken de plaatselijke instanties het project met een scheef oog. Geleidelijk aan groeide het vertrouwen en mocht Kristiaan zijn ding doen. Hij restaureerde (samen met heel het gezin) de vuurtoren. Hij zocht contact met de Belgische Marine Schilders. De Belgische Marine Schilders verenigt alle actieve kunstenaars in België die de zee en de scheepvaart als onderwerp kiezen. Daarnaast wordt er van de leden verwacht dat zij zich ook op professionele manier of uit liefde met de maritieme wereld verbinden. (Niet zelden zijn de kunstenaars marine- of koopvaardij-officieren, zee- of rivierloosden of dynamische zeilers met zeemijlen lange ervaring.) De schilder Lafère uit deze groep ondersteunde het vuurtorenproject en nam deel aan de openingsprojecten. Momenteel werkt

de Gentse kunstenaar Wouter Cox er aan een multimediaal project. Een initiatief dat zo langzamerhand zijn eigen weg gaat. Een manier voor Kristiaan om met zielsverwanten in contact te komen. (Voor inlichtingen kan je altijd bij Kris terecht of een kijkje nemen op www.kunstwerkt.be, bij "Over de grenzen").

Het creatief werk van Kristiaan is gevarieerd. Van allerlei technieken en combinaties van technieken tot het (bescheiden) multimediale toe. Ik onthou vooral de tekeningen en enkele schilderijen. Daar 'tekent' zich een duidelijk verhaal en thematiek af. Een motief overheerst: de haven. Met zijn vaargeul, zijn architectuur aan aanlegplaatsen, zijn vlakken, zijn ruimtes, zijn constructies. Zijn uitnodigend kosmopolitisme. De haven is bij uitstek een overgangplaats naar het Universele en het nieuwsgierig makende Onbekende. En er is de deining van zee die onbewust verre herinneringen aan onze oorsprong oproept. In de haven zoekt Kristiaan de harde structuren en lijnen: de kranen, de scheepswerven, de boten, de masten, de vuurtorens (uiteraard), het schip in herstelling/restauratie en het schip als wrak (wat Kristiaan intrigeert in dit soort verval is het skelet, het staketsel). Het is allemaal realistisch weergegeven en toch niet: er is een neiging tot een

bijna geometrisch abstraheren. En dan is er die nood aan openheid: al de (on-)mogelijkheden van de open zee. Er is een nood aan geborgenheid: de voorboeg van een schip bezorgt Kristiaan een veiligheidsgevoel, een hoopgevende warmte, een herstel. In contrast met bijvoorbeeld de kranen die iets bedreigends hebben: ze evoceren spinnenwebben, roest, het krassen van zeemeewen. Een thematiek die Kristiaan zeer zoekend, zeer bedachtzaam en met een grote gevoeligheid benadert. Het is ook een werk in volle wording: het beste in hem zullen we zeker nog vernemen.

Ik verlaat deze werkplaats met een goed en warm gevoel. Dit is in allure een klassiek en/of mat huishouden, maar niets is minder waar. Onderhuids is dit absoluut een niet conventioneel gezin: men komt er uit voor eigen keuzes en principes en blijkbaar wordt iedereen ervoor gerespecteerd en er zelfs in gestimuleerd. In dit huis krijgen alle leden hun kansen. In dit huis is men mekaars favoriet.

(Alain Delmotte)

De Werkplaats
Binnenveldlaan, 4
2547 Lint
03/455 41 36

Gratis Drukwerk

15

Gratis uitnodigingen en affiches

Organiseert u een tentoonstelling, demonstratie of cursus? Doe een beroep op KUNSTWERK[t] voor uw uitnodigingen en affiches. We stellen deze gratis ter beschikking voor elk kunstevenement dat u organiseert.

Op die manier kan u met een minimum aan kosten (enkel kopie- of printkosten) heel verzorgde uitnodigingen en affiches voor uw evenement verspreiden.

UITNODIGING

A4 formaat – 120 gr.

2 - kleuren druk (zwart – rood)

Drie luik te plooien, een kant volledig door u zelf te bepalen.

AFFICHE

A3 formaat – 90 gr.

2-kleurendruk (zwart – rood)

Elk atelier kan tot 300 uitnodigingen en 80 affiches gratis ontvangen.

Elk individueel lid kan tot 50 uitnodigingen en 20 affiches gratis krijgen.

Wenst u er meer? Dat kan uiteraard, maar hiervoor rekenen we een kleine kost van € 1,5 per 15 extra affiches en € 2 per 25 extra uitnodigingen. Indien we deze per post naar u moeten opsturen, vragen we wel een kleine tussenkomst in de portkosten.

Aanvragen? U kan het formulier aanvragen op 09/235.22.77 of een mail sturen naar info@kunstwerkt.be. U kunt het aanvraagformulier ook afhalen op onze website (www.kunstwerkt.be) klikken bij "Gratis Drukwerk".

Wedstrijden

16

In het kader van de 3e Internationale Keramiek Biënnale worden twee wedstrijden georganiseerd.

1. "In Kannen en Kruiken": wedstrijd en tentoonstelling

In het kader van de derde Internationale Keramiek Biënnale in Brasschaat wordt op 23 mei 2004 een ééndaagse satelliettentoonstelling georganiseerd. Deze wedstrijd staat open voor alle leden en ateliers van KUNSTWERK[t] en voor studenten van academies van het deeltijds kunstonderwijs. U kan voor deze tentoonstelling een creatie ontwerpen die refereert aan het consumeren van drank. Het kan een kruik of een schenkkkan zijn, een beker, kopje of jenever-glaasje. Het kan ook ruimer geïnterpreteerd worden in de vorm van een wandpaneel of sculpturaal werk.

Praktische info / reglement:

- Er wordt géén voorselectie gehouden: alle ingezonden werken krijgen een plaats op de tentoonstelling.
- De keramische werken zullen tentoongesteld worden in speciaal hiervoor ontworpen rekken in vakken van 40 x 40 cm.
- Iedereen kan met één werk deelnemen. De afmetingen van elk ingezonden stuk mogen niet groter zijn dan 30 x 30 x 30 cm.
- De inzendingen verlopen anoniem (via envelop met code).
- Alle kandidaten zenden een inschrijvingsformulier in vóór 1 maart 2004 (te verkrijgen bij KUNSTWERK[t]).
- Er zullen 4 prijzen uitgereikt worden:
 - 2 prijzen uitgereikt door BOLS ter waarde van: elk € 125
 - 2 prijzen uitgereikt door KUNSTWERK[t] ter waarde van: elk € 125

Voor meer info kunt u contact opnemen met KUNSTWERK[t], Bijlokekaai 7C, B-9000 Gent, tel: 09/235.22.70 e-mail: info@kunstwerkt.be of op www.kunstwerkt.be (onder "Wedstrijden").

2. Keramiekwedstrijd "Spiegels"

Het opzet van deze wedstrijd met tentoonstelling is dubbel. Enerzijds willen de organisatoren "aankomend talent" in dialoog laten treden of een confrontatie laten aangaan met "boegbeelden" uit de Belgische keramiekwereld. Bedoeling is dat u een eigen, vrije keramische creatie maakt waarvoor u inspiratie zocht bij het werk van deze Belgische keramisten. De inspiratie kan gebaseerd zijn op een concept (of een aspect ervan), op de techniek, de materialen, de vormgeving, de sfeer of eventueel zelfs de persoonlijkheid van een bepaalde keramist. Anderzijds maakt het publiek zo kennis met hedendaagse keramiek in België en met nieuw talent.

Deze wedstrijd staat open voor alle keramisten, verbonden aan KUNSTWERK[t] en voor alle 4de en 5de jaarsstudenten van de hogere graad en - indien voorkomend- van het 1ste en 2de jaar van de specialisatiegraad van alle keramiekafdelingen van de Academies voor Beeldende Kunsten in Vlaanderen.

- Elke deelnemer mag één keramisch werk (of installatie) insturen.
- Alle kandidaten zenden vooraf een inschrijvingsformulier (te verkrijgen bij KUNSTWERK[t]).
- Het werk dient hoofdzakelijk uit keramisch materiaal te bestaan hoewel andere materialen eventueel hiermee gecombineerd mogen worden. De afmetingen zijn vrij.
- De winnaar krijgt een bedrag van € 250. Het kunstwerk blijft eigendom van de laureaat.
- De inzendingen verlopen anoniem (via envelop met code).
- De inzendingen (foto's + motiverende tekst) dienen verstuurd te worden vóór 1 maart 2004 naar: KUNSTWERK[t], "Spiegels", Bijlokekaai 7C, B-9000 Gent.
- De tentoonstelling vindt plaats in de gemeentelijke bibliotheek van Brasschaat en loopt van 15 tot 23 mei. Tijdens de vernissage (15 mei) zal de winnaar van de tentoonstelling bekend gemaakt worden.

Het volledige wedstrijdreglement vindt u op www.kunstwerkt.be (onder "Wedstrijden"). Voor meer informatie kunt u ook contact opnemen met: Mevr. Griet Dobbels, lerares keramiek, Academie Brasschaat (tel: 016 40 89 62 / e-mail: griet.dobbels@skynet.be) (Meer info over Atelier Cirkel vindt u ook in "Atelier in de kijker")

Ontwerpwedstrijd "No S8tepark in town"

Recyclart organiseert een ontwerpwedstrijd gericht aan alle jonge kunstenaars en/of architecten van minder dan 25 jaar of nog ingeschreven in een erkende kunst-, architectuur-, en/of stedenbouwschool.

Deze wedstrijd wordt georganiseerd in het kader van de ontwikkelingsopdracht die Recyclart kreeg van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) voor de heraanleg van het "Ursulinenplein" (de "groene tong" aan het kruispunt Keizerslaan, Ursulinenstraat, Brigittinnenstraat – net boven de Brusselse noord-zuidspoorverbinding).

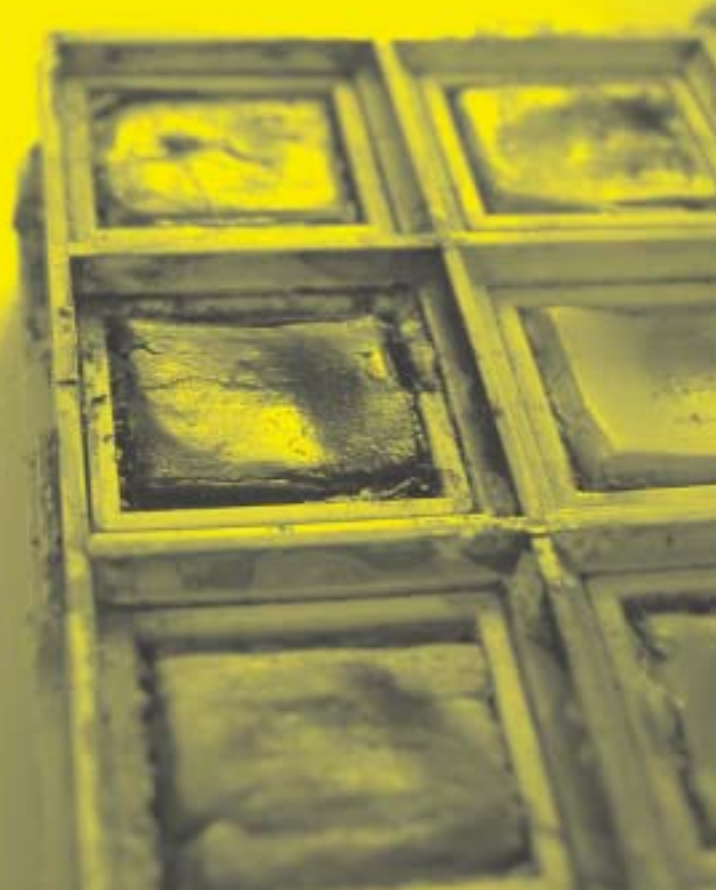
Deze wedstrijd wil een creatief proces stimuleren dat moet leiden tot voorontwerpen. Het gekozen project zal erna verder kunnen ontwikkeld worden door de ontwerpers onder professionele begeleiding tot een definitief ontwerp en uitvoeringsdossier.

Recyclart zoekt projecten met een sterke en symbolische daad, met een hedendaagse woordenschat en een aanpak waarbij er naar een integratie gezocht wordt van alle ontwerpelementen. Een stedelijke zitbank moet op 20 verschillende manieren gebruikt kunnen worden, een skateramp wordt een kiosk met een uitzicht op de sporen, ... Het kunstwerk bestaat niet meer op zich, maar het geheel kan wel artistiek genoemd worden: een nieuwe plek van betekenis in de stad.

Dossiers moeten ten laatste ingediend worden op 19 december 2003.

Proclamatie en opening expo : 25 januari 2004.

Alle informatie (reglement, plaatsbeschrijving, programma, basisplannen, foto's, kalender,) vindt u op www.recyclart.be

Atelier in de kijker

18

De Verfplek in Wippelgem

De naam lijkt uit één van de vroege nummers van "Suske en Wiske" geglipt, maar het bestaat: Wippelgem. Een klein dorp, goed verstopt tussen Gent en Eeklo. In deze deelgemeente van Evergem bevindt zich De Verfplek, het beeldend atelier verbonden aan Den Dries, een voorziening voor volwassenen met een verstandelijke beperking. Het atelier ligt in een voormalig schooltje. Zo'n 12 bijzondere kunstenaars zijn er aan het werk, elk met een eigen techniek, talent en fantasie.

In het atelier zindert de feeststemming nog wat na. De pentekeningen van Yvan Braems, één van de Verfplek-kunstenaars, aan de "Brel"-wedstrijd (zie vorig nummer) zijn in de prijzen gevallen. Yvan sleepte de eerste prijs in de wacht. Uit het juryrapport van de Brel-wedstrijd: "Een heel krachtig, mooi, fris werk. Het zwart-witgebruik doet zowel denken aan de film- en televisiebeelden van Brel als aan de inhoud van zijn chansons." Een mooie opsteker voor het atelier dat de prijs meteen ook viert met een tentoonstelling met werk van twee van haar kunstenaars (zie kader).

De pentekeningen van Yvan Braems sleepten bij de "Brel"-wedstrijd de eerste prijs in de wacht.

In februari 2002 werd het kunstatelier "De Verfplek" heropgericht, met een nieuwe lichte kunstenaars die voor een voltijds dagprogramma kunst kozen d.w.z. 4 x per week of voor een deeltijds dagprogramma 2 x per week. Tijdens deze

intensieve kunstopleiding krijgen zij alle basistechnieken mee, bezoeken zij hedendaagse tentoonstellingen en volgen zij workshops. Of zoals één van de leden van het atelier het op de website verwoordt: "In mijn kunstatelier leer ik werken met verschillende soorten verven, ik leer kijken naar de dingen, ik leer meten met mijn potlood. Ik leer zelfs af en toe hoe ik in mezelf nieuwe dingen kan verzinnen om te tekenen. Vaak zeggen de mensen dat ik een echte kunstenaar ben. Dat vind ik leuk want ik heb ervoor gekozen een kunstenaar te zijn. Ik heb een doel."

Laura schildert "een mens dat zo hard moet lachen, dat ze weent."

Peter en Nathalie begeleiden het beeldend atelier. "De nadruk ligt op creativiteit", vertelt Peter. "De keuze van het materiaal of onderwerp is helemaal vrij. We zijn er vooral om techniek bij te brengen of mensen verder te helpen bij de uitwerking van een

Tentoonstelling op 5 december 2003 om 19u30 in "De Verfplek".

Naar aanleiding van de 1e prijs van Yvan Braems in de "Brel"-wedstrijd organiseert de Verfplek een tentoonstelling met werk van de laureaat en zijn collega Eric Coppens. Toespraak door minister van Grembergen, muziek door Eli Van Dessel (Brel meets salsa). Nadien nog de hele week te bezichtigen. Alle info: 09/357.62.91
Iedereen van harte welkom!

idee. Bij alles wat hier gemaakt wordt, is het achterliggend doel tot een hoogwaardig object te komen."

Naast de gewone atelieruren wordt in De Verfplek ook tijd gemaakt voor projecten. "Schilderen en boetseren staan centraal, maar we experimenteren ook met andere technieken", aldus Peter. "Vorig jaar probeerden we een proefproject uit rond etsen met leerlingen van de Academie. Dit jaar staat de opstart van een zeefdrukatelier op het programma."

Heel wat van de werken die in De Verfplek worden gemaakt, worden opgenomen in de artotheek, die deel uitmaakt van het netwerk van vzw Wit.h (zie vorig nummer).

"Schilderen en boetseren staan centraal, maar we experimenteren ook met andere technieken", vertelt begeleider Peter.

"De artotheek staat zeker niet enkel voor onze eigen mensen open. Ook andere kunstenaars kunnen hier hun werk voorstellen. Deelname is bovendien helemaal gratis."

Laura maakt al een hele tijd deel uit van het beeldend atelier. Ze heeft haar eigen hoek ingericht in het atelier. Daar werkt ze geconcentreerd aan een schilderij: een meisjesfiguur met een grote lach én dikke tranen.

"Het is een mens dat zo hard moet lachen, dat ze weent", legt ze uit. "Peter heeft me geleerd kleuren te kiezen. Ik gebruik altijd 3 kleuren. Eerst maak ik de tekening. Daarna zet ik er kleur op." En wat te denken van dit staaltje van gezonde motivatie, dat we van de website van De Verfplek plukten: "Soms zou ik naast mijn bed een kunstatelier willen hebben, zodat ik als ik uit mijn bed kom een schilderij kan maken aan mijn tafel en in mijn zetel beelden kan zoeken, standbeelden van mannen en vrouwen, om uit te knippen en in een boek te kleven."

De Verfplek
Kramershoeke 41
9940 Evergem
tel: 09/357.62.91 (weekdagen tussen 9u en 17u)
e-mail: verfplek@pi.be

Openingsuren
dinsdag van 13.30u tot 16.30u
donderdag van 9.30u tot 11.45u en van 13.30u tot 16.30u
vrijdag van 13.30u tot 16.30u

Meer informatie over de Verfplek en de artotheek vindt u op www.artotheek.be (Klikken bij "Verfplek").

In deze reeks brengt Willem Elias (hoogleraar aan de V.U.B. en voorzitter van KUNSTWERK[t]) een beknopte introductie tot de belangrijkste kunststromingen sinds 1945.

Reeks

20

MOMENTEN UIT DE KUNST NA 1945

DE EXISTENTIËLE BEELDHOUWKUNST

De Tweede Wereldoorlog heeft niet alleen veel mensen vernietigd en veel gebouwen laten sneuvelen, hij heeft ook de kunst aangetast. Aan de foto's van onze groot- en overgrootmoeders te zien, moeten de jaren twintig prettige jaren geweest zijn. Hop met de beentjes! Vreugde overal na het beëindigen van de Eerste Wereldoorlog. "Nooit meer oorlog" was de leuze. Deze geruststelling was er niet na WO II. Korea was er vlug als nieuwe bedreiging en het Amerikaans wetenschappelijk begeleid oorlogsexperimentje in Japan, heeft ook zijn sporen nagelaten. Sartre en zijn existentialisten hebben deze zinloze absurditeiten in een filosofische reflectie omgezet met eraan gekoppeld een nieuwe levensstijl, in 't zwart gekleed en tabak à volonté. Ook in de kunst werden wonden geslagen. De spanning tussen de zoektocht naar authenticiteit enerzijds en de vervreemding van de oorlogsdreiging, anderzijds, maakt dat men de mens niet meer als een rimpelloze god kan voorstellen, maar als geslagene, als getormenteerde. Gelukkig wordt kunst niet slechter van miserie.

SCHILDERKUNST ALS VERNIEUWER.

Men kan niet genoeg het belang benadrukken van de invloed van de Amerikaanse schilder Jackson Pollock (1912-56) op de kunst van na '45. Niet alleen op de schilderkunst zelf, maar ook op zeer vele andere artistieke media. Deze vader van het "abstract expressionisme" legde zijn doeken op de grond en vulde ze met striemen verf druppelsgewijs, zijn zogenaamde "drippings". Hij was ook niet te berooid om een kwakje rechtstreeks uit de pot op het canvas te laten gutsen. Ongetwijfeld het model bij uitstek tot het op gang brengen van het vooroordeel dat iedereen zo iets kan. Apen, olifanten en katten hebben het moeten uitproberen, met overigens vrij goede resultaten. Maar bij het menenras is vlug gebleken dat maar weinigen het kunnen. Deze "action painting", zoals men deze techniek van onambachtelijkheid is gaan noemen

is een vaardigheid die slechts sommigen beschoren is. Kortom, Pollock heeft met zijn prachtig oeuvre een weg geopend voor de gedachte dat een kunstenaar een creërend lichaam heeft dat intuïtief in staat is de juiste gebaren te maken om een interessante vorm tot stand te brengen. In de logica houdt men niet van intuïtie. De kunst wordt erdoor gemaakt. Pollock heeft gebroken met het denkbeeld dat het kunstwerk begint als het werk van de kunstenaar beëindigd is. Kunst maken is een proces. Het is een gebeuren dat overigens op voltooiing wacht door de interpretaties van de toeschouwers. Zolang er kijkers zijn gebeurt er iets, in principe zonder einde. Als er een slot aan komt, is er geen kunstwerk meer.

Pollock heeft nog een derde aspect van het kunstwerk duidelijk gemaakt, namelijk dat een kunstwerk uit materie bestaat, uit een grondstof, in zijn geval verf. Verf heeft een kleur. Eens op doek neemt ze een vorm aan. Hoe vormloos een vlek ook kan zijn, eens op een drager geplend, is ze een spat die in relatie gebracht wordt met de andere kleurdeeltjes, op zoek naar betekenis. In het geval van Pollock was dit vlekkelig oppervlak niet zo licht interpreteerbaar. Gelukkig kwam Umberto Eco toegesnel, als theoreticus, om hieraan een mouw te passen. Laat er ons een "open kunstwerk" van maken stelde hij voor, en iedereen kon vrij zijn gang gaan om er zijn eigen gevoelswereld in te projecteren. De verkeerstekens van dergelijke blikken werden niet enkel bepaald door kleur en onomlijnde vlek, maar ook door de aard van de bestanddelen van de verf en de dikte van de laag. Transparant of dekkend, flinterdun of in klodders, het speelt allemaal een rol, eens we kijkend beginnen te mijmeren. Het medium is het kunstwerk schreef ooit een andere theoreticus. Het is wat eigenaardig om een stuk over beeldhouwkunst in te leiden met beschouwingen over schilderkunst. Toch heeft u zich niet van bioscoopzaal vergist. De vernieuwing in de beeldhouwkunst

Alberto Giacometti - "Man Walking" (1960)

is immers na de Tweede Wereldoorlog moeizaam op gang gekomen. Het was nu eenmaal geen sinecure om een driedimensionale vorm te maken die even vernieuwend was als de schilderijen van Pollock. Het "abstract expressionisme", d.w.z. de gevoelswereld van de kunstenaar uitdrukken via kriskrasse lijnen en vlekken, paste beter bij de schilderkunst. Action painting, met verf actie voeren is gemakkelijker dan iets gelijkaardigs te doen met brons, ijzer, steen of hout.

Nochtans was het dat waar de kunstenaars toen naar zochten. Zo bijvoorbeeld een van de vaders van de "happening", Allan Kaprow. Hij stond onder invloed van het gedachtegoed van het "abstract expressionisme". Zijn eerste werken waren "action-collages", die soms zo'n uitbreiding kregen dat ze de tentoonstellingsruimte volledig vulden. Het procesmatige van de "action painting" poogde hij over te brengen naar zijn "theater of mixed means". In dit mengseltoneel werden lawaaierig speelgoed, toeters en bellen, bespeeld. Hij maakte dan ook live zijn werk in de galerij. Wat via de happening kon, was moeilijker te realiseren door de beeldhouwer die het van kappen, lassen en het maken van gietmallen moet hebben.

HUMANISTISCHE BEELDHOEWKUNST

De gevestigde naam na '45 was Henry Moore (1898-1986), met zeer humanistisch getinte beelden. Ze zijn de officiële vertegenwoordigers geworden van een na-oorlogse socialistisch maatschappijbeeld dat vol vertrouwen naar de toekomst kijkt en gelooft in de onderlinge gelijkheid van de mens. Afwijkend van de realistische voorstelling van het lichaam, passen ze volledig in een modernistische kunstopvatting. Ze misstaan niet in de omgeving van Bauhaus architectuur. De wat gedrongen half-abstracte figuren stralen zekerheid uit, ondersteund door de zwaarte van hun bronzen volumes. Er is echter ook nog een ander humanisme. Het wordt vertegenwoordigd door een even gerenom-

Henry Moore - "Sheep Piece" (1971-1972)

meerde beeldhouwer, met name Alberto Giacometti, gekend om zijn lang uitgerokken sculpturen. Dit huldigt niet de optimistische mogelijkheden van de mens als, zelfgekreond, belangrijkste wezen van de kosmos. Het stelt, juist omgekeerd, de mens in vraag. Het wijst op zijn tekortkomingen en onvolmaaktheden. Het drukt de moeilijke weg uit die dit wezen, geboren met weinig natuurlijke bescherming en met cultuur als enig wapen, te gaan heeft op zoek naar een eigen zingeving. De mens is in deze reis "gedoemd" om "vrij" te zijn, twee woorden die men vóór Sartre niet placht met elkaar te verbinden.

EXISTENTIALISME

Wie Giacometti zegt, heeft inderdaad ook "existentialisme" uitgesproken. Het woord vrijheid heeft zijn vrolijkheid verloren omdat Sartre het onmiddellijk verbonden heeft aan een sowieso ongezellig begrip, namelijk verantwoordelijkheid. De mens "is" niets, hij moet zichzelf nog worden en dat is niet één en al een partij plezier. Wie er dat soort denken op nahoudt, is doorgaans geen vrolijke hant. De angst is dan ook het hoofdthema van deze existentialisten. Verlaten door God en zijn heiligen weten ze dat ze een eenzame wandeling af te

Alexander Calder – “La Grande Vitesse” (1969)

22

leggen hebben met een kompas waarvan ze zelf het noorden moeten bepalen. Buiten hen zelf is er niets dat leiding kan geven, geen God en geen ethisch gebod. Dit levensontwerp op zoek naar een zinvol bestaan is toch geen privé-plan. De ander is belangrijk. Hij is de hel, zei Sartre wel, en bedoelde daarmee dat we maar zijn en beoordeeld worden zoals de anderen ons zien. Hieraan komt geen derde instantie te pas. Er zijn geen criteria zonder mensen. Want Sartre is ook de man van het “engagement”, de inzet om met en voor de andere een betere maatschappij te bouwen. Sartre kent wat dit betreft een belangrijke rol toe aan de kunstenaar. Voor hem is kunst engagement. Het is niet de thematiek die een maatschappelijke boodschap moet uitdragen, maar de wijze waarop de kunstenaar de materie, waaruit het kunstwerk gemaakt wordt, doet spreken. Giacometti is dan ook een van zijn geliefkoosde kunstenaars. Wie het oeuvre van Sartre niet wil lezen, kan de existentialistische boodschap in een paar blikken zien via het werk van Giacometti, die op zijn wijze gezocht heeft naar de menselijke werkelijkheid.

Giacometti stelt figuren voor vol van galante kwetsbaarheid en teergevoelige innerlijke aftakeling. Weerspiegelingen van aangetaste wereldbeelden in confrontatie met individuele fierheid. Stijlvolle ondergang, mondaine onderwereld, door de oude burgerlijke moraal verguisde voorbeelden van voorlopers van een nieuw relatief waardenstelsel. De nieuwe mens, door God en de zijnen verlaten. Figuren die innerlijke eigenheid en de beleving ervan aan het licht brengen, gekerfd in hun huid. Het zijn geen burgers die handelen als marionetten van de maatschappelijke conventie. Integendeel, het zijn acteurs van het onmaatschappelijke onconventionele, die in de negatie de vrijheid vinden om andere waarden op doek te brengen, bij wijze van experiment.

EXISTENTIËLE KUNST

Hoewel de naam niet frequent gebruikt wordt, is “existentiële kunst” toch een hoofdstukje in de geschiedenis van de moderne kunst. Meerdere stromingen die zelf al een naam hebben vallen eronder. Gemeenschappelijk punt is de aandacht

voor de vergankelijke materie die werelden oproept waarin de kwetsbaarheid van de mens centraal staat. Oorlog en geweld zijn nooit veraf. Evenmin de eraan verbonden angst of pijn. Maar deze benauwdheid voor wat de ene mens de andere kan aandoen, wordt afgewisseld met een vertrouwen in waarachtigheid van de mens. “Authenticiteit” is een heilig woord van het existentialisme. Het is het geloof in de mogelijkheid van de mens om de binnenwereld, in overeenstemming te brengen met de andere, die de buitenwereld uitmaakt. Ik en jij kunnen een wij vormen. De vervreemding is weliswaar de algemene ervaring met de omwereld, maar ze is overwinbaar.

De Zwitser, Giacometti (1901-1966), is niet de enige vertegenwoordiger van de existentiële kunst. Er is ook de Franse beeldhouwster Germaine Richier (1904-1959), die robuuste, vaak onthoofde, beelden maakt. Ze drukken de ene keer de verzoening met het lot uit, dan weer de verpersoonlijking van de dreiging. Zo ook de Engelse Lynn Chadwick die vooral gevleugelde figuren heeft gemaakt. In Italië is er Arnaldo Pomodoro, die als voormalig juweelmaker, beeldhouwwerken maakt met dezelfde finesse, maar op grote schaal. Het zijn als het ware kosmosen, afwisselend blinkend glad en ingekerfd verbrokken.

Deze gevestigde waarden uit de naoorlogse kunst worden ook aangevuld met nieuwkomers. De genoemde namen werken eigenlijk, alhoewel afwijkend van het gekende realisme, toch vrij klassiek. In was of plaaster geboetseerd, worden de beelden nadien in brons gegoten. Zeer duidelijk na te trekken is het niet, maar men kan spreken van een soort “nieuwe beeldhouwkunst” na '45. De surrealist Calder (1898-1976) met zijn bekende ijzeren mobielen is er een voorloper van. Maar ze leidt ook tot de geperste autowrakken van César, die tot het Franse “Nouveau Réalisme” behoort. Toch sluiten een aantal van die vernieuwers volledig aan bij de “existentiële kunst”. Deze jonge generatie brak in grote mate met de mooie materialen, hout, marmer en brons, van de klassieke beeldhouwkunst, om over te schakelen op ijzer en zelfs bepaalde vormen van plastic. Daarnaast ontstond er een voorkeur voor het readymade aspect en de moge-

[Het volledige artikel en de reeks waar het deel van uitmaakt, verschijnt in AAA (Arts-Antiques-Auctions), een maandblad voor de kunstliefhebber met informatie over kunst- en antiekbeurzen, tentoonstellingen en veilingresultaten. Meer info vindt u op www.aauctions.be]

César - "Compression" (1962)

lijkheid om er assemblages mee te maken. Er is wat men de "zuivere assemblage kunst" zou kunnen noemen. Dit zijn de kunstwerken die volledig samengesteld worden uit wegwerpmateriaal, de versleten resten van de consumptiemaatschappij. Maar er zijn ook beperktere toepassingen van de assemblagetechniek, waarbij onopvallend, links of rechts een weggeworpen stuk van 't een of 't ander wordt geïntegreerd: moeren en bouten, machinestukken, afbraakmateriaal, bouwafval, enz. Het hoeft geen betoog dat een existentieel kunstenaar hiermee gediend is om de automatisering van de leefwereld aan de kaak te stellen. Mark Di Suvero, bijvoorbeeld, maakte werken met gesokkelde oude balken. Of ook Eduardo Paolozzi (1924) die een ganse mechanistische wereld opgebouwd heeft. Vergeten we bij dit alles de oude meester niet. Paolozzi heeft nooit onder stoelen of banken gestoken dat hij in dit soort werk geïnspireerd werd door Picasso, die met "objets-trouvés" nieuwe figuratieve beelden maakten. De bekendste zijn hier de "Stierenkop" (1942), bestaande uit een koersfietsstuur en -zadel, evenals de "Baviaan" (1951) die een kinderautootje als hoofdbestanddeel heeft.

HEDEENDAAGSE FETISJEN

Picasso is ook bij de eerste Westerse kunstenaars die ingezien heeft dat de Afrikaanse maskers en fetisjen een vorm kunnen hebben die tot de top punten behoort van wat de menselijke cultuur heeft voortgebracht. Zelfs in die mate dat de snoetjes van zijn

"Demoiselles d'Avignon" gemodelleerd zijn naar een Afrikaanse esthetiek. De Afrikaanse kunst is in vele opzichten de voorloper van de moderne kunst. Zo kan men gemakkelijk stellen dat vele Westerse werken, zeker deze die tot de "existentiële kunst" behoren hedendaagse fetisjen zijn. De geschiedenis van het woord "fetisj" is interessant. Van oorsprong Portugees duidt de fetisj een exotisch ding

aan. Het zijn voorwerpen waarvoor een irrationele fascinatie bestaat. De gefascineerden overwaarden passieel, de kracht, de begeerlijkheid en de betekenis van dergelijke objecten, ook al begrijpen ze wel met hun verstand dat dergelijke gevoelens onverantwoord overdreven zijn.

Het is boeiend om vast te stellen dat zowel de esthetica als het fetisjisme de aandacht krijgen van de filosofie midden de achttiende eeuw. De esthetica wordt midden de Verlichting een eigen studiedomein van de wijsbegeerte. Niet begrepen als wijsbegeerte van de kunst, maar als de theorie van de ervaring van de zintuigen bij het waarnemen van het materiële. Een fetisj is ook zo'n "zintuiglijk materie voorwerp". Het rationele denken vindt beide benaderingen verdacht. Plato, die de zintuigen niet als bruikbare wegen voor het verwerven van kennis beschouwde, komt ook in de achttiende

eeuw nog mee over de schouder kijken. In de eeuw van de slavenhandel werd aan het fetisjisme de laagste maatschappelijke functie toebedeeld. Het is pas door de opkomst van de sociologie als onafhankelijke maatschappijwetenschap dat inzicht verkregen werd in de belangrijke rol van de fetisj voor de gemeenschap. De fetisj regelt precies de domeinen waar de rede afwezig is of te kort schiet. Sommige theoretici worden zo kritisch dat ze de zaken omkeren en wijzen op het fetisj karakter van onze Westerse consumptiemaatschappij die verbruiksgoederen aanbidt. In dit licht wordt de kunst een maatschappelijk belangrijke fetisj omdat hij de leden van de

gemeenschap oproept om waakzaam te blijven voor de gevaren van het door economische tovenarij beheerste bestel. De existentiële kunstenaars hebben daarop ten volle ingespeeld.

(Willem Elias)

Pablo Picasso - "Tête de Picasso", (1942)

Verslag

Stoelenwedstrijd in Balen

De Stoelenwedstrijd die we in mei 2003 organiseerden, kreeg eind september nog een succesvol vervolg. Op het Straattheaterfestival van Balen werden de stoelen nogmaals tentoongesteld, waaronder heel wat nieuwe creaties. Zowat 40 stoelen waren op het festivalterrein te vinden. De creaties konden op heel wat bijval rekenen. En werden niet enkel bewonderd, maar ook gebruikt. Ook hier was een wedstrijd verbonden aan de stoelenexpositie. Gerda De Boulle

kaapte de prijs van ≈ 150 weg met haar creatie "In het Land van Vierpoot is Eénoog koning". Proficiat! En van harte bedankt aan alle deelnemers. Dergelijke projecten zijn zeker voor herhaling vatbaar. Zo organiseren we de keramiekwedstrijd "In kannen en kruiken (zie "Wedstrijden") en broeden we op plannen voor een wedstrijd met tentoonstelling tijdens de zomer van 2004.

Ook heel wat bijval voor de nieuwe creaties.

De stoelen werden niet enkel bewonderd, maar ook gebruikt.

Deze stoelen van Gerda De Boulle kaapten de 1e prijs weg.

Algemeen beleid

Bea Vansteelandt
09/235.22.77
bea@kunstwerkt.be

Expocircuit, lesgevers, lessenpakketten

Annemie Vingerhoets
09/235.22.73
annemie@kunstwerkt.be

Seniorenwerking

Chantal Steenhaut
09/235.22.71
chantal@kunstwerkt.be

Redactie

Ward Desloovere
09/235.22.72
ward@kunstwerkt.be

Raad van Beheer

Voorzitter: Willem Elias
Ondervoorzitter: Hilde De Leeuw
Secretaris: Luc Verbeke
Penningmeester: Roger De Moerloose

Raf Suetens, Marcel Quintijn, Martina Ooms, Alain Delmotte, Philippe Vanderschaeghe, Peggy Saey, Maria Tinck, Matthieu Dierckx.

KUNSTWERK[t]

Iets voor u?

25

U wil in zo goed mogelijke omstandigheden aan uw creaties werken en uw beeldend werk ook aan de wereld tonen. Dan kunt u rekenen op KUNSTWERK[t]. We werken met een systeem van lidmaatschap voor groepen en individuele kunstenaars.

Een individueel lidmaatschap: 5 € per jaar.

Wat bieden we u daarvoor?

- ❖ U ontvangt de publicaties van KUNSTWERK[t] (o.a. KUNSTLETTER[s])
- ❖ U kan projectvoorstellen indienen (jaarlijkse projectenpot)
- ❖ U kan gratis drukwerk (affiches en uitnodigingen) bestellen voor het aankondigen van uw evenementen
- ❖ U kan tentoonstellingsmateriaal (sokkels en kaders) ontlene
- ❖ U kan deelnemen aan de infosessies, evenementen en uitstappen
- ❖ U kan uw beeldend werk voorstellen in de kunstgalerij op de website
- ❖ U kan tentoonstellen in het expocircuit

Een groeps lidmaatschap: 25 € per jaar.

Wat bieden we u daarvoor?

- ❖ Uw atelier kan een beroep doen op een gratis lessenpakket
- ❖ Uw atelier kan projectvoorstellen indienen (jaarlijkse projectenpot)
- ❖ U kan gratis drukwerk (affiches en uitnodigingen) bestellen voor het aankondigen van uw evenementen
- ❖ U kan tentoonstellingsmateriaal (sokkels en kaders) ontlene
- ❖ U ontvangt de publicaties van KUNSTWERK[t], o.a. KUNSTLETTER[s]
- ❖ Uw atelier kan gratis deelnemen aan infosessies
- ❖ U krijgt de mogelijkheid het adressenbestand van lesgevers te raadplegen
- ❖ Uw atelier krijgt korting op vormingsactiviteiten en culturele uitstappen
- ❖ Uw atelier kan tentoonstellen in het expocircuit
- ❖ U kan het beeldend werk van uw atelier voorstellen in de kunstgalerij op de website

Interesse?

De gemakkelijkste manier om lid te worden is via onze website: www.kunstwerkt.be. Klik op "Word lid" en vul de antwoordkaart in. Nadat we uw betaling hebben ontvangen, ontvangt u een lidkaart en het recentste nummer van ons tijdschrift.

U kan ook een briefje sturen met volgende gegevens:

- ❖ Gaat het om een individuele inschrijving of groepsinschrijving?
- ❖ Gegevens (naam, adres, telefoonnummer, (eventueel) e-mail en website)
- ❖ Voor ateliers: gegevens atelier + gegevens van een contactpersoon
- ❖ Datum

(Kunstmateriaal in de aanbieding of, vragen over een specifiek technisch of artistiek onderwerp? U kunt ze steeds kwijt in deze rubriek..)

• **Gezocht: kunstenaars**

Roger Hermans organiseert voor de 13e maal een kunstbeurs in zijn atelier te Boutersem. Hij nodigt daarbij keramisten, glasblazers, bronsgieters, kaarsenmakers,... uit om samen werk tentoon te stellen én te verkopen. Wel worden er maximum 2 mensen met dezelfde activiteit weerhouden.

De deelname is (bijna) gratis: géén standplaatshuur, géén bijdrage in de publiciteitskosten. Om toch een beetje de kosten te recupereren, wordt 10 percent op de verkoop gevraagd. Op zondag 30 november en het weekend van 6 en 7 december

2003 (13 tot 19 uur). Meer info: bij Roger Hermans, Dorpsstraat 5, 3370 Boutersem (e-mail: roger.f.hermans@belgacom.net)

• **Gezocht: nog een kunstenaar**

Tijdens de Week van de Amateurkunsten stelt het keramiekatier Cuesta tentoon op de Drongengoedhoeve te Knesselare. Het evenement vindt plaats van 27 april tot 05 mei 2004. Plaatselijke kunstenaars van allerlei disciplines stellen tentoon in en rond de gebouwen van de oude abdijhoeve. Jaarlijks vraagt het atelier een 'gast-kunstenaar' die de tentoonstelling een extra dimensie kan bieden. Voor 2004 zoeken ze een kandidaat kunstenaar die groter, monumentaal werk te bieden heeft om centraal op het erf tentoon te stellen. Deelname

is gratis en voor vervoer kan eveneens ingestaan worden. Voor meer informatie en sfeerbeelden van vorige edities kunt u terecht op www.klei-kunst-collectief.tk. Uw reacties graag bij johanvanschoorisse@yahoo.com.

• **Gezocht: etspers**

Urbain Vandeplancke uit Zwevegem zoekt een kleine etspers die hij tijdelijk zou kunnen lenen. Contact: 056/75.65.28

• **Gezocht: uw ideeën!!!**

De activiteiten die we opzetten, komen vaak tot stand op aangeven van een kunstenaar of atelier die bij KUNSTWERK[t] is aangesloten. U heeft steeds sneller de reflex om ons op de hoogte te brengen van evenementen of wetenswaardigheden die zich in uw regio afspelen. En dat appreciëren we uiteraard! Méér zelfs: in de toekomst willen we die frisse ideeën en adviezen een meer structurele plaats geven in onze organisatie. Vandaar dat we starten met een werkgroep om alle dergelijke voorstellen te bundelen en te kijken hoe die in de werking van KUNSTWERK[t] in te passen zijn.

Zit u met ideeën, projecten die moeilijk haalbaar zijn voor uw atelier, maar waar KUNSTWERK[t] misschien iets mee kan? Een tip voor een begeleid bezoek of een uitbreiding van ons aanbod? Neem contact op: KUNSTWERK[t], Bijlokekaai 7C, 9000 Gent (09/235.22.70 of info@kunstwerkt.be)

We laten u zo snel mogelijk weten waar en wanneer de werkgroep samenkomt.

Gezocht

Wil u reageren op een artikel? Of de discussie opstoken over een onderwerp uit de kunstactualiteit? Grijp naar uw pen of stuur een e-mail en trek een debat op gang. U kan uw berichten kwijt bij: KUNSTLETTER[s], Bijlokekaai 7C, 9000 Gent. (e-mail: kunstletters@kunstwerkt.be)

Lezersbrieven

Naar aanleiding van de 1e prijs van Yvan Braems in de "Brel"-wedstrijd organiseert **Atelier "De Verfplek"** een tentoonstelling met werk van de laureaat en zijn collega Eric Coppens. Op 5 december 2003 om 19u30. Toespraak door minister van Grembergen, muziek door Eli Van Dessel (Brel meets salsa). Nadien nog de hele week te bezichtigen. Alle info: 09/357.62.91 (zie ook "Atelier in de Kijker").

UNICEF BELGIE stelt tentoon...
Claire Degossely, Emile de Sévaux en Monika Macken kregen artistiek onderdak in de tentoonstellingsruimte van UNICEF BELGIE, Kunstlaan 20 te Brussel. Nog tot 31 december 2003 (tentoonstellingsruimte achter de winkel). Info: 02/230.59.70 e-mail: info@unicef.be

De leden van het textiel atelier ROODE-BEEK van Sint Lambrechts Woluwe en de leerlingen van de ACADEMIES DES ARTS de Woluwe Saint Pierre tonen de resultaten van hun "**Zoektocht naar verbindingen met ongebruikelijke materialen**".
Opening: vrijdag 21 november 2003 om 20 uur. Van 22 november tot 14 december (10.30 uur tot 22 uur (za. & zo. tot 18 uur)). Trefcentrum Op-Weule, Sint-Lambertusstraat 91, Sint-Lambrechts-Woluwe (Brussel-Oost). Op maandag gesloten. Info: tel 02/775.92.00

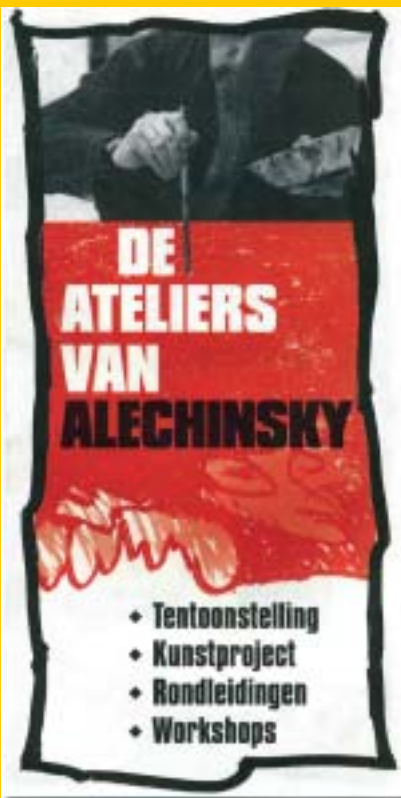
"Ontplooiing van de regenboog", zo heet de tentoonstelling van **Godelieve Ophalvens**. Deze expositie van olieverfschilderijen loopt nog tot 6 december in cultuurcafé De Wentelsteen, Busleydengang, Vismarkt, 3000 Leuven.

Eefje Craenen stelde een overzicht van haar werk samen. Vernieuwing, experiment, kleur en soberheid staan centraal. Nog tot 23 november te bekijken in het VCA, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel. Info: 02/420.42.19

Week van de Amateurkunsten (mei 2004)
Onder het motto "Kunst waar je op valt" nodigt het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA) amateurkunstenaars uit heel Vlaanderen uit om deel te nemen aan de Week van de Amateurkunsten. Deze WAK loopt van vrijdag 30 april t.e.m. 9 mei 2004. Elk jaar opnieuw presenteert de WAK een uniek assortiment kunstevenementen. Voor alle informatie over de negende editie van de WAK en de coördinator in uw gemeente kunt u terecht op www.wak.be of bij het VCA, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel (02/555.06.00).

Ateliers van Alechinsky
De kern van het project "De Ateliers van Alechinsky" wordt gevormd door een tentoonstelling over Pierre Alechinsky, waar rond actieve rondleidingen en workshops opgezet worden. De tentoonstelling bestaat uit grafiek, lithografische affiches en bibliothele uitgaven. De kunstwerken worden omringd door didactische panden met tekst en fotomateriaal.
De **rondleidingen** hebben tot doel de deelnemers op een sterk participerende manier de kunst van Pierre Alechinsky te leren ontdekken. Er worden korte projecties vertoond waarin de kunstenaar aan het werk te zien is.
Na een rondleiding is er gelegenheid om zelf aan de slag te gaan in een workshop naar keuze: Japans inkschilderen, beeldpoëzie of grafische technieken. Het aanbod van activiteiten is gericht op een breed publiek: van jong tot oud, van amateur tot kenner.
Nog tot 26 november (elke weekdag 9 – 17u) in C.C. Ter Dilft in Bornem. Nadien in C.C. De Plotter in Ternat (25 jan. tot 10 feb. 2004), daarna in nog 11 andere culturele centra (tot eind 2005). Voor een volledige kalender kunt u een kijkje nemen op www.kunstwerkt.be onder "Begeleide bezoeken". Meer info of een folder kunt u aanvragen bij: Acanthus, (tel. 03/455.52.96 / e-mail naar acanthus@busmail.net).

De tentoonstelling, rondleiding en workshops zijn GRATIS voor leden en ateliers van KUNSTWERK[t].
"De Ateliers van Alechinsky" is een productie van Acanthus - in samenwerking met KUNSTWERK[t] en 13 cultuurcentra.

De aankondigingen voor uw evenementen blijven goed binnenkomen. Alleen, nog heel vaak heel laat, zodat het onmogelijk is ze nog in KUNSTLETTER[s] of zelfs op de website te melden. Vandaar deze oproep: breng ons tijdig op de hoogte van uw evenementen (ook als u nog niet over een officiële uitnodiging beschikt). Uiterste inzenddatum voor de volgende editie van KUNSTLETTER[s]: **19 december 2003.**

KUNSTWERK[t]
VOOR BEELDEND TALENT

| Bijlokekaai 7C
| B-9000 GENT
| T +32 [0]9 235 22 70
| F +32 [0]9 233 07 09
| www.kunstwerkt.be
| info@kunstwerkt.be